

SOUSTAVA SOUDŮ, ADR, SYSTÉM SZ VOP, ADVOKACIE, NOTÁŘSTVÍ, EXEKUTOŘI, DAŇOVÍ PORADCI.

Anna Zemandlová

Katedra civilního práva procesního
Právnická fakulta MU

OBSAH

- ▶ SOUSTAVA SOUDŮ
- ▶ MIMOSOUDNÍ ŘEŠENÍ SPORŮ
- ▶ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ
- ▶ VOP
- ▶ ADVOKACIE, NOTÁŘSTVÍ
- ▶ SOUDNÍ EXEKUTOŘI
- ▶ DAŇOVÉ PORADENSTVÍ

SOUDNICTVÍ, SOUSTAVA SOUDŮ

ÚSTAVNÍ ZDROJE, POJEM „SOUDNICTVÍ“, DRUHY SOUDNICTVÍ, SOUDNÍ PRÁVOMOC,
SOUSTAVA SOUDŮ.

SOUDNICTVÍ

- ▶ Čl. 81 Ústavy: „Soudní moc vykonávají jménem republiky *nezávislé soudy*.“
- ▶ Čl. 36 a násl. LZPS (Hlava pátá) – **právo na soudní ochranu**
- ▶ Činnost **nezávislých soudů** jako státních orgánů, vykonávaná **podle stanovených pravidel** spočívající v **závazném řešení konkrétních případů** podle právních norem (autoritativní řešení právních konfliktů)
- ▶ Výkonem soudnictví nemůže být pověřen nikdo jiný než soudy

SOUDICTVÍ

- ▶ **SOUDNÍ PRAVOMOC** = okruh záležitostí, které jsou soudy oprávněny i povinny projednávat a rozhodnout (vnitřní a vnější vymezení)
- ▶ **Druhy soudnictví** (dle předmětu a pravidel procesu):
 - ❖ **Civilní** (zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád)
 - ❖ **Trestní** (zákon č. 141/1961 S., trestní řád)
 - ❖ **Správní** (zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní)
 - ❖ **Ústavní** (zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu)

SOUSTAVA SOUDŮ

- ▶ **Okresní soudy** (24) – soudy I. stupně (civilní, trestní úsek) – v Praze obvodní soudy, v Brně Městský soud v Brně
- ▶ **Krajské soudy** (7) – soudy I. /II. stupně (+ I. st. ve správním soudnictví) – v Praze Městský soud v Praze
- ▶ **Vrchní soudy** (2 – Olomouc, Praha) - soudy II. stupně (ne správní soudnictví!)
- ▶ **Nejvyšší soud** (trestní, občanskoprávní a obchodní kolegium) – rozhodování o dovolání, sjednocování judikatury
- ▶ **Nejvyšší správní soud** – soud II. stupně (kasační) ve správním soudnictví
- ▶ **Ústavní soud** – oddělený od tzv. obecných soudů - **ochrana ústavně zaručených práv**

MIMOSOUDNÍ ŘEŠENÍ SPORŮ

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ, MEDIACE, SPOTŘEBITELSKÉ SPORY.

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ A MEDIACE

- ▶ **ROZHODČÍ (ARBITRÁŽNÍ) ŘÍZENÍ** - zákon č. 216/1994 Sb.
 - ❖ smluvní přenesení pravomoci na rozhodce (stálý rozhodčí soud)
 - ❖ závaznost a vykonatelnost rozhodčích nálezů
 - ❖ od r. 2016 zákaz ve spotřebitelských sporech

- ▶ **MEDIACE** – zákon č. 202/2012 Sb.
 - ❖ preventivní funkce, dobrovolnost (ale! § 100 OSŘ - mediaci nařízená soudem)
 - ❖ postup při řešení konfliktu za účasti 1 či více mediaátorů (psychologické působení na účastníky sporu, podpora komunikace)
 - ❖ cílem: uzavření mediační dohody (nezávazná, nevynutitelná) – ale může být předložena ke schválení soudu (smírčí řízení - § 67 - § 69 OSŘ)

SPOTŘEBITELSKÉ SPORY

- ▶ **ADR VE SPOTŘEBITELSKÝCH SPORECH** - zákon č. 634/1992 Sb. (§ 20d a násl.)
 - ❖ Spor z **kupní smlouvy** nebo ze **smlouvy o poskytování služeb** (výjimky § 20d)
 - ❖ **finanční arbitr, ČTÚ, ERÚ, ČOI, ČAK, jiný subjekt** (pověření MPO)
 - ❖ Zahájení **pouze na návrh spotřebitele**

SYSTEM STÁTNÍCH ZASTUPITELSTVÍ

ZÁKLADNÍ POJMY, PŮSOBNOST A SOUSTAVA STÁTNÍCH ZASTUPITELSTVÍ.

STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ

- ▶ soustava úřadů státu, určených k **zastupování státu** při ochraně veřejného zájmu ve věcech svěřených zákonem do působnosti státního zastupitelství
- ▶ věci svěřené do působnosti státního zastupitelství vykonávají **státní zástupci**

- ▶ **Působnost (§ 4 a § 5 zákona č. 283/1993 Sb.):**
 - ❖ **orgán veřejné žaloby v trestním řízení** + další dle TŘ (dozor nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení),
 - ❖ **dozor nad dodržováním PP v místech omezení os. svobody** (vazba, vězenice, ochranné léčení, zabezpečovací detence, ochranná nebo ústavní výchova...)
 - ❖ **prevence kriminality a pomoc obětem TČ**

 - ❖ **oprávnění v rámci občanského soudního řízení** – zahájení/vstoupené do řízení (§ 35 OSŘ, § 8 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních)

SOUSTAVA STÁTNÍCH ZASTUPITELSTVÍ

- ▶ Nejvyšší státní zastupitelství
- ▶ Vrchní státní zastupitelství (Praha, Olomouc)
- ▶ Krajská státní zastupitelství (v Praze Městské státní zastupitelství)
- ▶ Okresní státní zastupitelství (v Praze obvodní státní zastupitelství, v Brně Městské státní zastupitelství)

- ▶ Sídla a územní obvody = sídla a územní obvody soudů
- ▶ Hierarchie - **dohled** článků vyšších nad činností článků nižších (nejvyšší státní zástupce - nadřízen vrchním státním zástupcům - vrchní státní zástupce krajským státním zástupcům - krajský státní zástupce okresním státním zástupcům) +

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV

PŮSOBNOST. ČINNOST VOP.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV

- ▶ Působnost dle § 1 zákona č. 349/1999 Sb.:
 - ❖ **ochrana osob před jednáním úřadů** (správní úřady, orgány ÚSC při výkonu státní správy atd.)
 - ❖ **návštěvy míst, kde se nacházejí osoby omezené na svobodě** (vazba, věznice, zabezpečovací detence, ústavní výchova, zdravotnická zařízení, apod.)
 - ❖ **ve věcech práva na rovné zacházení** a ochrany před diskriminací
 - ❖ **sledování zajištění cizinců a výkonu správního vyhoštění**
 - ❖ v oblasti **práv osob se zdravotním postižením**
- ▶ Výkon soudnictví a soukromoprávní vztahy **mimo působnost VOP**

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV

- ▶ **Šetření** – zahajuje na základě **podnětu**/z vlastní iniciativy
 - stanoviska + opatření k nápravě
- ▶ Zveřejňování **doporučení**, každoročně **souhrnná závěrečná zpráva**
- ▶ Oprávnění podat:
 - ❖ návrh ÚS na zrušení podzákonných PP
 - ❖ **žalobu** ve veřejném zájmu

ADVOKACIE. NOTÁŘSTVÍ.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA. PRÁVNÍ RÁMEC.

ADVOKACIE

- ▶ Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, stavovské předpisy
- ▶ **Poskytování právní pomoci advokáty** (seznam ČAK)
 - ❖ **soustavně, nezávisle, za úplatu** (vyhláška č. 177/1996 Sb. advokátní tarif)
 - ❖ **profesionalita** (mlčenlivost, vázanost pokyny klienta, odpovědnost)
 - ❖ **univerzalita** (zastupování před soudy/jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, udílení právních porad, sepisování listin, zpracování právních rozborů aj.)
 - ❖ **výlučnost** (jediná profese oprávněná k výkonu uvedené činnosti)
- ▶ **Povinné zastoupení advokátem** (řízení o dovolání, o kasační stížnosti, o ústavní stížnosti)
- ▶ **Substituční oprávnění** (advokát/koncipient)
- ▶ Profesní samospráva (ČAK)

NOTÁŘ A NOTÁŘSKÝ ÚŘAD

- ▶ Zákon č. 358/1992 Sb., notářský řád
- ▶ **Notář** – fyzická osoba splňující zákonné předpoklady, kterou stát pověřil notářským úřadem
- ▶ **Notářský úřad** – soubor pravomocí k notářské a další činnosti stanovený zákonem trvale spojený s místem výkonu této činnosti
- ▶ Účel notářské činnosti: **prevence sporů, ochrana práv, právní jistota** (veřejná víra)
- ▶ **Nezávislost, princip *numerus clausus*** notářských úřadů

NOTÁŘSKÁ A DALŠÍ ČINNOST

- ▶ **Notářská činnost** (§ 2 NŘ):
 - ❖ Sepisování **veřejných listin** o právních jednáních
 - ❖ **Osvědčování** právně významných skutečností a prohlášení
 - ❖ Přijímání **peněz a listin do notářské úschovy**
- ▶ **Právní služby v souvislosti s notářskou činností** (§ 3 NŘ)
 - ❖ **Poskytování právní pomoci** (právní porady, zastupování v rozsahu dle § 3 odst. 1 písm. a/, sepisování soukromých listin, právní rozborů)
 - ❖ **Správa majetku**
 - ❖ Činnost **insolvenčního správce**
- ▶ **Další činnosti stanovené zákonem** (činnost **soudního komisaře** v řízení o dědictví)

SOUDNÍ EXEKUTOŘI. DAŇOVÍ PORADCI.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA. PRÁVNÍ RÁMEC.

SOUDNÍ EXEKUTOŘI

- ▶ Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád
- ▶ **Exekutor** – fyzická osoba, kterou stát pověřuje exekutorským úřadem
- ▶ **Mlčenlivost, odpovědnost za újmu** (zákon č. 82/1998 Sb.), kárná a trestní odpovědnost
- ▶ **Exekutorská komora ČR** (profesní samospráva, vede Centrální evidenci exekucí)

OPRÁVNĚNÍ SOUDNÍHO EXEKUTORA

- ▶ **vykonávat exekuční činnost** (nucený výkon exekučních itulů)
- ▶ **poskytovat právní pomoc oprávněnému nebo povinnému po vydání exekučního titulu**, jakož i v souvislosti s exekuční činností a další činností
- ▶ **provádět autorizovanou konverzi dokument**
- ▶ **sepisovat exekutorské zápisy** (veřejné listiny)
- ▶ přijímat v souvislosti s exe řízením do **úschovy peníze, listiny/jiné movité věci**
- ▶ **doručení písemností soudu/vykonávat funkci soudního vykonavatele** (na základě pověření soudem)
- ▶ provádět **dražbu** movité nebo nemovité věci
- ▶ **zjišťovat a spravovat majetek** (zajištění dle TŘ)
- ▶ vydávat **stejnopisy, opisy a výpisy**
- ▶ činit oznámení o výhradě práva dovolat se neúčinnosti právního jednání

DAŇOVÉ PORADENSTVÍ

- ▶ Zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře DP
- ▶ poskytování **právní pomoci a finančně ekonomických rad** ve věcech daní, odvodů, poplatků a jiných plateb (a věcech souvisejících)
- ▶ **Daňový poradce** – osoba zapsaná v seznamu daňových poradců
- ▶ **Čestnost, svědomitost, mlčenlivost**
- ▶ Odpovědnost za škodu vzniklou v souvislosti s výkonem daňového poradenství

DĚKUJI ZA POZORNOST

ANNA.ZEMANDLOVA@LAW.MUNI.CZ